

యురేనియం ఖనిజ తవ్వకాల అంశమై ఇటీవల కాలంలో ఇరు తెలుగు రాష్ట్రాలలోనూ మరోసారి తీవ్ర చర్చ రాజుకుంది. యురేనియం నిక్షేపాల వెలికితీత ప్రయత్నాలను నిరసిస్తూ ప్రజలు-ముఖ్యంగా అటవీ ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ఆదివాసులు, ప్రజాసంఘాలు, పర్యావరణవాదులు, మేధావులు వివిధ రూపాల్లో వ్యతిరేకిస్తూ నిరసనాందోళనలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఆంధ్ర-తెలంగాణ సరిహద్దున నల్లమల అటవీ ప్రాంతంలో యురేనియం తవ్వకాలకై ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలు బోర్లు వేసి అన్వేషణ సాగిస్తుండటంతో ఈ ప్రజానందోళన మరింత పెరిగింది. దీనితో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శాసనసభ, శాసనమండలిలో తవ్వకాలను వ్యతిరేకిస్తున్నట్లుగా పోజు పెడుతూ తీర్మానాలు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనిపై నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా వుంది.

యురేనియం వెలికితీతపై కొనసాగుతూ వస్తున్న వ్యతిరేకత

యురేనియం ఖనిజాకున్న స్వభావం- ప్రజల ఆరోగ్యం, పర్యావరణంపై దాని ప్రభావాన్ని గురించిన విజ్ఞానం వెల్లడి కావడంతోపాటు యురేనియం తవ్వకాలు, శుద్ధి చేయటం, అణు విద్యుత్తు కేంద్రాలలో దాని వినియోగం, దాని ఉపఉత్పత్తులుగా వెలికివచ్చే ప్లాటోనియం వంటి వాటిని అణుబాంబులలో వినియోగించటం వంటి అంశాలు వెలుగులోకి వస్తూండటంతో యురేనియం తవ్వకాలపట్ల వ్యతిరేకత పెరుగుతూవస్తోంది.

భారతదేశంలో యురేనియం తవ్వకాలకై వెదుకులాట, తవ్వకాలు ప్రారంభమైన తర్వాత అణు విద్యుత్ కార్పొరేషన్ (ఎన్.పీ.సి.ఎల్) కు అనుబంధంగా ఉన్న యురేనియం కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ (యుసిఐఎల్) ఆధ్వర్యంలో దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో యురేనియం తవ్వకాలు సాగిస్తూ, కొత్త ప్రాంతాలలో యురేనియం నిక్షేపాల కోసం వెతుకులాట సాగిస్తూనే వస్తున్నారు.

మేఘాలయ రాష్ట్రం డొమిసియాడ్ ప్రాంతంలో 1990ల నుండి యురేనియం ఖనిజం తవ్వకాలు సాగించే ప్రయత్నాలను ఆప్రాంత ప్రజలు అడ్డుకుంటూ వచ్చారు. 2009 నాటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా యూసిఐఎల్ మేఘాలయ పశ్చిమ ఖాశీ కొండలను 30 సంవత్సరాలు లీజుకు తీసుకుంది. 1046 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో మేఘాలయాలో ముడియురేనియం ఖనిజాన్ని వెలికితీసి రోజుకు పదిహేను వందల టన్నుల యురేనియాన్ని శుద్ధిచేసే కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించారు. ప్రకృతి సౌందర్యానికి, పర్యావరణానికి పేరొందిన మేఘాలయలోని ప్రాంతాలన్నీ అసతికాలంలోనే తీవ్రకాలుష్యానికి గురయ్యాయి. ఈ ప్రాంత ప్రజల ఆరోగ్యాలు, ప్రాణాలకు తీవ్ర హాని జరిగింది. అయినా యూసిఐఎల్, మేఘాలయ రాష్ట్రప్రభుత్వం తవ్వకాలు సాగిస్తున్నాయి.

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నల్గొండ జిల్లా పెద్ద అడిశర్లపల్లి మండలం- పెద్దగట్టు సంభంపూర్లలో యురేనియం నిక్షేపాలు కనుగొని తవ్వకాలు చేపట్టే ప్రయత్నాలను 2003 సం॥లోనే ఆ ప్రాంత ప్రజలు ప్రతిఘటించారు. ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ తంతును నిలువరించారు. దాన్ని దశాబ్దకాలం పాటు నిరోధించారు. అయినా ప్రభుత్వాలు మొండిగా యురేనియం ఖనిజం వెలికితీత, శుద్ధి ప్రక్రియలను చేపట్టేందుకే మొగ్గుచూపాయి.

కడపజిల్లా-పులివెందుల నియోజకవర్గ పరిధిలోని వేముల మండలం ఎం. తుమ్మలపల్లి ప్రాంతంలో ప్రజల నిరసనను బేఖాతరు చేస్తూ, 1,106 కోట్ల రూపాయలతో వ్యయంతో యురేనియం ఖనిజ తవ్వకాలను నాటి ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డి కాలంలో 2007 నవంబరు 20న ప్రారంభించారు.

ప్రజల జీవనం అభివృద్ధి చెందుతుందనీ, ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగవుతాయనీ, స్థిర నివాసం, మెరుగైన విద్యా, వైద్యం కల్పిస్తామని అరచేతిలో వైకుంఠం చూపిన పాలకుల వాగ్దానాలన్నీ కొద్దికాలంలోనే తేలిపోయాయి.

2008 సంవత్సరం నుండి ఈ ప్రాంతంలో యూసిఐఎల్ ఆధ్వర్యంలో యురేనియం ఖనిజాన్ని తవ్వి తీస్తున్నారు. దీనికోసం తుమ్మలపల్లితో పాటు రాచకుంటపల్లి, మబ్బు చింతపల్లి తదితర ప్రాంతాలలో 1100 ఎకరాలను ప్రజల నుండి బలవంతంగా గుంజుకున్నారు.

ఇవన్నీ నిక్షేపంగా పంటలు పండే భూములే. ఇవిగాక యురేనియం తవ్వకాలకు మరో 1300 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూములను కూడా కట్టబెట్టారు. యురేనియం నిల్వలు కడప జిల్లాలోనే అధికంగా ఉన్నట్లుగా నివేదికలను వెలువరించారు. ఇక్కడి నుండి తవ్వి తీసే యురేనియంలో 99.97% కాలుష్య పూరిత వ్యర్థాలుగా మిగిలిపోగా, 0.03 శాతమే శుద్ధ యురేనియంగా మిగులుతుంది.

యురేనియం తవ్వకాలు ప్రారంభమైన నాటినుండి ఈ ప్రాంత ప్రజల కష్టాలు తీవ్రమయ్యాయి. పరిసర గ్రామాల ప్రజలు తీవ్ర కాలుష్యానికి తోడు అంతుచిక్కని అనేక వ్యాధుల బారిన పడుతున్నారు. బోరు బావుల్లో నీరు అడుగంటి పోయింది. వెయ్యి

అడుగులు తవ్వినా నీరుపడలేదు. ఒకవేళ నీరుపడినా అణు ధార్మికతతో కూడి ప్రమాదకరంగా పరిణమించింది. భూగర్భంనుండి వెలికితీసి లక్షల టన్నుల యురేనియం ముడి ఖనిజాన్ని ఇప్పటికే గుట్టలుగా పోశారు.

శుద్ధిచేసే కర్మాగారంతో సమస్యలు మరింత తీవ్రం

తవ్వబోసిన ముడి ఖనిజాన్ని శుద్ధి చేసేందుకు 2012 ఏప్రిల్ 20న ప్రభుత్వం యుసిఐఎల్ శుద్ధి కర్మాగారాన్ని ప్రారంభించింది. శుద్ధిచేసిన పిదప ఈ కర్మాగారం నుండి ప్రతిరోజు వేలాది టన్నుల వ్యర్థాలను పైపులైన్ల ద్వారా సుదూరంగా నిర్మించిన టైలింగ్ పాండ్ కు తరలిస్తున్నారు. శుద్ధి ప్రక్రియ ప్రారంభమైన కొద్దికాలానికే విష కాలుష్యాన్ని మోసుకెళ్లే పైపులైన్ లీకేజీతో పర్యావరణాన్ని, ప్రజల ప్రాణాలను హరించి వేస్తోంది. ఈ వ్యర్థాలు ప్రవహించిన నేలమీద గడ్డిపరకకూడా మొలవని స్థితి నెలకొంది.

యురేనియం తవ్వకాల రెండవదశ విస్తరణ రాచకుంటపల్లి వద్ద చేపట్టారు. మొదటి దశలో భూగర్భంలో 900 అడుగుల లోతు తవ్వకాలు చేపట్టగా, రెండవ దశలో 1670 అడుగుల లోతువరకు తవ్వకాలు చేపట్టారు. యురేనియం శుద్ధి కర్మాగారాల నుండి వెలువడే టన్నుల కొద్ది వ్యర్థాలను నింపటానికి నిర్మించిన టైలింగ్ పాండ్స్ ఏ మాత్రం సరిపోవు.

ఈ మొత్తం తవ్వకాలు, శుద్ధిప్రక్రియల ఫలితంగా కిలోమీటర్ల పరిధిలోని గ్రామాలలో మనుషుల, పశువుల ప్రాణాలకు పంటలకు తీవ్ర హాని సంభవిస్తోంది. ఈ వ్యర్థ జలాలు సోకిన పశువులు చర్మం ఊడిపోతోంది, మొక్కలు ఎండిపోతున్నాయి. పశువులు గర్భం దాల్చే శక్తి కోల్పోతున్నాయి. యువకుల నుండి వృద్ధుల వరకు కీళ్లనొప్పులు తీవ్రమయ్యాయి. కొందరికి చర్మవ్యాధులు, లైంగిక సమస్యలు, క్యాన్సర్ వంటి వ్యాధుల బారిన పడుతున్నారు. యురేనియం శుద్ధిలో వినియోగించే గాఢ సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లం ఫలితంగా కూడా అనేక దుష్ఫలితాలు వెంటాడుతున్నాయి.

యురేనియం ప్రాజెక్టు ప్రారంభానికి ముందు ఈ ప్రాంతప్రజల రక్తనమూనాలను, భూగర్భజలాల నవతూనాలను సేకరించి పరీక్షించి, నిక్షిప్తం చేశారు. ప్రస్తుతం ప్రజలు ఇంతటి తీవ్ర అనారోగ్య పరిస్థితుల నెదుర్కొంటున్నప్పటికీ కాలుష్య తీవ్రత బయటకు వెల్లడవుతుంది అనే కారణంతో తిరిగి ప్రజలకు రక్త పరీక్షలు, భూగర్భజల పరీక్షలు చేపట్టకుండా కాలం వెళ్లబుచ్చుతున్నారు.

తీవ్ర కరువు నెదుర్కొంటున్న రాయలసీమ జిల్లాల్లో ముఖ్యంగా నీటి కొరతను తీవ్రంగా ఎదుర్కొంటున్న ఈ ప్రాంతంలో యురేనియం శుద్ధి అవసరాలకు చిత్రావతి బ్యాలెస్టింగ్ రిజర్వాయర్ నుండి రోజుకు ఆరువేల ఘనపు మీటర్ల నీటిని వాడుకునేందుకు పాలకులు అనుమతించివ్వటం వారి ప్రజావ్యతిరేక వైఖరిని చాటిచెప్పుతోంది.

యురేనియం తవ్వకం పర్యావరణ సమస్య మాత్రమే కాదు

యురేనియం తవ్వకాలు, శుద్ధిచేసే ప్రక్రియ ద్వారా ప్రజలు, పశువులు, పర్యావరణానికి కలిగే హానితోపాటు దీని వెనుక పాలకులు మరుగుపరుస్తున్న ముఖ్యమైన అంశముంది. భారతదేశంలోనున్న అపార వనరులను ఉపయోగించుకుని, తక్కువ ఖర్చుతో, తక్కువ ప్రమాదాలతో, తక్కువ కాలుష్యంతో ఎక్కువ ప్రయోజనాలను పొందడానికి ఉన్న అవకాశాలన్నీ పాలకులు తిరస్కరిస్తున్నారు. 2020 నాటికి భారత దేశానికి అవసరమైన అరవై మూడు వేల మెగావాట్ల విద్యుదుత్పత్తి సాధించాలంటే అణువిద్యుత్తే ఏకైక మార్గంగా ప్రవచిస్తున్నారు. అణు విద్యుత్తు కర్మాగారాలలో వినియోగించే రేడియోధార్మిక మూలకాలైన యురేనియం వంటి మూలకాలను విచ్చలవిడిగా తవ్వితీసే పనిని తలకెత్తుకున్నారు. ఇదంతా సామ్రాజ్యవాద దేశాల, ముఖ్యంగా అమెరికా సామ్రాజ్యవాద అణ్వాయుధాల తయారీ కనుగుణంగా ఈ ప్రక్రియను పాలకులు తీవ్రం చేస్తున్నారు.

ముడియురేనియంను శుద్ధి చేసి, సామ్రాజ్య వాదుల సాయంతో లభించిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో అణు విద్యుత్తు కేంద్రాలు స్థాపించడం జరుగుతోంది. ఈ విద్యుత్ కేంద్రాలలో యురేనియంను విచ్చిత్తి చేయడం ద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేస్తారు. ఇంతవరకే బయటకు ప్రకటిస్తారు అయితే దీని తర్వాత ఉప ఉత్పత్తులుగా వెలువడే ఫ్లోటోనియాన్ని పాలకులు సామ్రాజ్యవాద దేశాలకు సరఫరా చేస్తారు. ఈ ప్రక్రియ చాలా ప్రమాదంతోనూ, ప్రజల ప్రాణాలతోనూ, తీవ్ర కాలుష్యంతోనూ కూడుకున్నది కావడం వలన సామ్రాజ్యవాద దేశాలలో ప్రజల నిరసనను ఎదుర్కోలేక మనదేశం లాంటి మూడవ ప్రపంచ దేశాలపై ఆ భారం మోపుతున్నారు. అమెరికా అగ్రరాజ్య సామ్రాజ్యవాదం భూమండలంపై అంతులేని అణ్వస్త్రాలను కలిగి ఉండి, ప్రపంచ దేశాలను శాసిస్తూ, మరింతగా మానవజాతిని నాశనం చేసేందుకు సరికొత్త అణ్వాయుధాలను తయారుచేస్తోంది. కాగా అందుకు అవసరమైన యురేనియం, ధోరియం, ఫ్లోటోనియం వంటి మూలకాలను పాలకులు అత్యంత వినయ విధేయతలతో వారికి సమర్పించుకుంటూ, మరోవైపున ఇదంతా మనదేశ ప్రజల అభివృద్ధి కొరకే అని వంచిస్తున్నారు. ఒక పెద్ద కుట్రపూరిత పథకంలో భాగంగా వరుసగా అధికారంలోకి వస్తున్న భారత పాలకులు అంతా తెగబడి ఈ చర్యలను వేగవంతం చేస్తున్నారు. యురేనియం తవ్వకం, శుద్ధి, అణు విద్యుదుత్పత్తి -ఈ ప్రక్రియలన్నింటా జీవజాలానికి ప్రమాదకరమైన విషపూరిత అణుధార్మికతకు దేశీయులను బలి చేయడానికి ఎన్ని కల్లబోల్లి కబురైనా చెబుతారు. ప్రపంచాన్ని తన గుప్పెట్లో బంధించాలనుకుంటున్న అగ్రరాజ్య సామ్రాజ్యవాద అధిపత్య కాంక్షలకు అనుగుణంగా వారికి అవసరమైన ముడిపదార్థాల సరఫరాదారులుగా పాలకులు నిస్సిగ్గుగా తమని తాము రుజువు చేసుకుంటున్నారు. ఇందుకు అడ్డుగా నిలిచిన ప్రజావ్యతిరేక నిరసనలన్నింటిని సామ దాన భేద దండోపాయాలతో అడ్డు తొలగించుకొని సామ్రాజ్యవాదానికి నిఖార్సైన సేవ చేస్తున్నారు. అణుమాత్రం దేశభక్తి, ప్రజా ప్రయోజనాల పట్ల బాధ్యత కలిగిన

ఎవరైనా దీనిని ప్రశ్నిస్తే దానిని దేశద్రోహంగా పాలకులు చిత్రిస్తున్నారు. అభివృద్ధి నిరోధకులని, విదేశీ ఏజెంట్లని వారిపై ముద్రలు వేయడమే గాక రాజద్రోహ నేరాన్ని మోపి అణచివేత ప్రయోగిస్తున్నారు.

యురేనియం తవ్వకాలకు వ్యతిరేకత

యురేనియం నిక్షేపాలు కనుగొనే ప్రయత్నాలకు, యురేనియం ఖనిజాన్ని తవ్వి తీసే ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా నల్లమల అటవీ ప్రాంతంలో ప్రజల ఆందోళనలు సాగుతున్నాయి. వీరికి సంఘీభావంగా ఇరు రాష్ట్రాలలో వివిధ ప్రజాసంఘాలు, మేధావులు నిలుస్తున్నారు. అలాగే కడపజిల్లా ఎం.తుమ్మలపల్లిలోని యురేనియం శుద్ధి కర్మాగారానికి ప్రజావ్యతిరేకత తీవ్రమైన ఫలితంగా వైఎస్ఆర్ సీపీ నాయకత్వంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనిపై ఓ నిపుణుల కమిటీని నియమించింది. ప్రజల ఆరోగ్యం, పర్యావరణాలపై దుష్ఫలితాలను వివరించమని కోరింది. టీఆర్ఎస్, వైసీపీల నాయకత్వంలోని తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు తాత్కాలికంగా ప్రజా వ్యతిరేకతను నిలువరించడానికి నెపాన్ని కేంద్రంలోని బీజేపీపై మోపి తప్పుకోవటం మినహా ప్రజలతో గొంతు కలిపి వాటిని రద్దుచేసేందుకు పూనుకోవనేది స్పష్టమే.

ఉద్యమంలో భిన్న ధోరణులు

యురేనియం తవ్వకాలను వ్యతిరేకించాలని కోరే వారిలో, సమగ్ర అవగాహనలో కొరవ లున్నాయి. నల్లమల అడవులలో చెంచుల, బోయల ఇతర ఆదివాసుల ఉనికికి నష్టకరం కావున, కొందరు పర్యావరణవాదులు అక్కడే పరిమితమౌతున్నారు. మరి కొందరు యురేనియం నుండి వెలువడే కాలుష్యాన్ని మాత్రమే కారణంగా చూస్తున్నారు. యురేనియం తవ్వకాలు - శుద్ధిచేయడం - అణువిద్యుత్ కర్మాగారాల స్థాపన - సామ్రాజ్యవాద దేశాల అణ్వాయుధాలకు అవసరమైన ప్లాటోనియం తదితరాల సరఫరా వరకు పాలకుల లోతైన కుట్రల లక్ష్యాన్ని అవగాహన చేసుకోవాలి.

మనదేశ అవసరాలకు, మన ప్రజల అవసరాలకు ఏమాత్రం ఉపయోగపడని, పైగా మనదేశ ప్రజల జీవితాలతో, ఆరోగ్యాలతో, పర్యావరణంతో చెలగాటమాడే, ప్రజలను నిరంతరం వ్యాధిగ్రస్తులుగా మార్చివేసే యురేనియం ఖనిజ తవ్వకాలు - శుద్ధి ప్రక్రియను వెంటనే నిలుపుదల చేయాలని డిమాండ్ చేయాలి. సామ్రాజ్యవాదుల ప్రపంచాధిపత్య వ్యూహంలో భాగంగా అణ్వస్త్రాల తయారీకి అవసరమైన ముడిసరకు అవసరాలు తీర్చేందుకే భారత పాలకులు మనదేశంలో ప్రజలపాలిట అత్యంత ప్రమాదకరమైన ఈ చర్యలు చేపట్టారనేది స్పష్టం. యురేనియం తవ్వకాలు- శుద్ధి- విస్తరణ కొత్తగా ప్రారంభించదలచిన ప్రాంతాలన్నింటా వెంటనే ఈ ప్రతిపాదనలు ఉపసంహరించుకోవాలని, మానవజాతికే పెను విపత్తుగా పరిణమించనున్న యురేనియం తవ్వకాలన్నింటినీ, అణువిద్యుదుత్పత్తిని ఆపి వేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఉద్యమించాలి.

ooo